

ÉLETÜNK

XLVII. évf. 3. szám (47. Jg. Nr. 3.)

Az európai magyar katolikusok lapja

2015. március

ERŐSÍTÉTEK MEG A SZÍVETEKET!

Ferenc pápa nagybőjti üzenete

Ferenc pápa idei nagybőjti üzenetét január 27-én tették közzé, „Erősítétek meg a szíveteket!” (Jak 5,8) címmel. A február 18-án, hamvazószerdával induló nagybőjti időszakra Ferenc pápa a „világméretű közömbösséggel” szemben három különböző szinten három témát ajánl megfontolásra: az Egyház, a plébániai közösség és az egyéni hívő ember feladatai összefüggésében.

„A nagybőjt a megújulás ideje az Egyház számára egy olyan környezetben, melyet a világméretű önzés és közömbösség jellemez. Ezzel a nehézséggel a keresztényeknek is szembe kell nézniük”. Ferenc pápa a nagybőjti üzenetét éppen ezért a „közömbösség globalizációja” témának szenteli. Az Egyház olyan, mint egy kéz, mely megnyitja és nyitva tartja az ajtót az Ige és a szentségek szolgálata révén, miközben a világ arra hajlik, hogy becsukja azt és bezárkózzon önmagába. Éppen ezért az Egyház, mint „kéz”, soha ne lepődjön meg azon, ha elvetik, ha eltapossák és megsebzik. Az Egyháznak szüksége van megújulásra, hogy ne váljon közömbössé, és hogy ne zárkózzon önmagába. Ehhez Ferenc pápa három utat ajánlott.

Ha a test egyik tagja szenved, a többi vele együtt szenved – az Egyház

Isten szeretete töri meg a halásos önmagunkba zárkózást, ami a közömbösség maga, és az Egyház ezt a szeretetet a tanítása és a tanúságtétele révén közvetíti. Tanúskodni azonban csak arról tud, amiről már tapasztalatot szerzett, amiként erre utal a nagycsütörtöki lábmosás: a másik lábának a megmosása az Úr példája nyomán. Ezt azonban csak akkor tudjuk megtenni, ha előbb engedjük, hogy az Úr megmossa a lábunkat. Nagybőjt az az alkalmas idő, amikor hagyjuk és megengedjük, hogy Úr szolgáljon ki bennünket, az Ige, a szentségek és főként az Eucharisztia révén, ebben ugyanis azzá leszünk, amit befogadunk, Krisztus testévé. Az Egyház a szentek közössége, mert a szentek részesülnek benne, és mert szent dolgokkal, Istennek Krisztusban feltárt szeretetével áll kapcsolatban.

Hol a te testvéred? – A plébániák és a közösségek

Az egyetemes Egyház élete a plébániák és a közösségek világában ölt testet. Ehhez az Egyháznak két irányban is tovább kell lépnie. Az első helyen a földi Egyház az imádságban egyesül az égi Egyházzal. A mennyei Egyház azonban nem diadalmas és nem fordít hátat a szenvedésnek, hanem a szentek – Krisztus szenvedése, halála és feltámadás által – már a közömbösség felett aratott győzelmet szemlélik, és annak örömeiben részesülnek. Ferenc pápa idézte Lisieux-i Kis Szent Terézt, aki szerint „a keresztre feszített szeretet öröme addig nem lesz teljes, amíg a földön egy lélek is szenved”. Nekünk is részünk van a szentek boldogságában és nekik is részük van a mi szenvedéseinkben.

(Folytatás a 2. oldalon)

**Gyümölcsoltó
Boldogasszony
Ünnepe: március 25.**

Gyümölcsoltó Boldogasszony a megtestesülés, Isten Fiának Mária szüzi méhében történt fogantatásának ünnepe. Kilenc hónappal Jézus születése előtti nap, melyen Gábor főangyal megvitte Názáretbe Máriának a megtestesülés örömhírét (angyali üdvözlét). 692-ben említik először, amikor a trullai zsinat (III. Konstantinápolyi Zsinat) helyesnek ítélte nagybőjtben történő ünneplését. Eszerint már hosszú ideje ünnepelhették. A történeti gondolkodás Jézus születésétől visszaszámálva határozta meg Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepének dátumát: így lett ünnepe január 6-tól (epifánia) számolva április 7-e (az örményeknél máig megmaradt), december 25-től számolva március 25. Rómában, ahol a Santa Maria Maggiore-bazilikában körmenettel ünnepelték, a keletről származott I. Sergius pápa honosította meg *Annuntiatio Domini* névvel. A keleti liturgiák (mint az ambrozián is) az ünnepet az Úr ünnepei között tartották számon, a II. Vatikáni Zsinat utáni liturgiai reform ehhez tért vissza.

A Münchener kódex naptárában *Máriának hirdetete napja*, a Lányi-kódexben *Testfogadó Boldogasszony*, az Érdekódexben *Asszonyunk Szűz Máriának szeplételeen fogantatja*, a lőcsei kalendáriumban *Boldogasszony fogadása*, de már a Winkler-kódex naptárában és a Debreczeni-kódexben *Gyümölcsoltó Boldogasszony*, a moldvai csángó *Gajcsánában Gyimőcsótó*. Legrégibb liturgiai emlékeink is számon tartják, jellegzetes elnevezéseit magyar fejleménynek kell tekintenünk. Az ünnepi szentmise liturgiájához Padányi Bíró Márton följegyzése szerint hozzátartozott a leborulás szép régi magyar hagyománya: *„Karácsony napján és a Szűz Mária napjain, főképpen pedig Gyümölcsoltó Boldogasszony, vagyis az Ige testesülése és fogantatása napján, a misemondó pap az isteni szolgálatban lévő több társaival együtt az oltár eleibe mégyen. Ott a legelső, legalsó grádicson éppen a földig leborul, így imádja a megtestesült Igét és az isteni kegyességnek ebben kinyilatkoztatott titkát ilyen alázatossággal tiszteli”*.

Az ünnep ihlette az Üdvözlégy és az Úrangyala imádságokat.

(Magyar Katolikus Lexikon)

KERESZTEN Ó, KERESZTEN MI

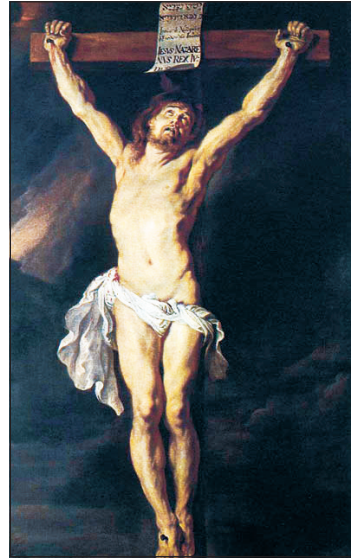
Nagypéntek, Jézus halálának a napja. Szenvadását nézve könnyen azonosulunk vele: Ő a kereszten, s én is a kereszten...

A keresztfát és rajta Jézust már messziről lehetett látni. Minket személy szerint lát a világ, de a keresztünk rejtett, sokszor titkolt. Van, aki beszél róla, van, aki rejtegeti. Csak egyvalami azonos, hogy fáj. Nagyon kényelmetlen, senki nem érzi magát jól rajta, különben nem is lenne kereszt...

Mi nyújt vigaszt a kereszten? Jézusnak az adott erőt, hogy most az Atya akaratát teszi. A helyén van. Ha bárhol másutt lenne, legyen az a Tábor hegye is, rossz helyen lenne. Ezért nem volt szabad leszállnia a keresztről, hiába biztatták rá. Ha leszáll, nem tettett volna az Atyának.

Nekünk is ez az egyedüli vigaszunk. Meg kell kérdezni magunktól:

Ott vagyok-e, azt teszem-e, ami kedves az Istennek? Ha a lelkiismereten keresztül jön a válasz: igen!, akkor át kell

**A keresztre feszített Krisztus
(Rubens, 1610–11)**

ölelni a keresztet, és nem szabad leszállni róla akkor sem, ha lehetőség lenne rá. Meg kell érteni, hogy a házastárstól, a gyerektől, a szülőtől nem lehet menekülni. Isten akarata, hogy szeresd, neveld, ápolod. Ez a kereszted! És a kereszten jól kell viselkedni. Ahogy az Úr Jézus is nyugodt volt. Megdöbbenve nézték, hogy mennyire más, mint a két lator. Nekem úgy kell a kereszten lennem, mint Jézusnak, nem úgy, mint a latroknak. Akkor nagyon értékes lesz az élet.

Jézus tudta, hogy közeledik a délután három óra, akkor meghal, végigvitte a szeretet diadalát, jön a megdicsőülés. Ez nagy erőt adhatott neki: minden perc segíti a végső győzelmet.

Az óra ketyegése, a napok, hónapok, évek múlása nemcsak azt mondja, hogy öregszünk, hanem azt is, hogy közelebb van a szenvedés vége. A keresztény többet remél: a szeretetben megőrzött élet győzelmes megérkezését az Atyához.

Erdődy Imre

EURÓPA „TÚLADAGOLT GYÓGYSZERE”

Márfi Gyula érsek sajtószabadságról, bevándorlásról

Hihetetlen visszhangja lett Márfi Gyula veszprémi érsek januári levelének, melyet a Veszprém megyei napilap, a Napló tett közzé, s mely a Keresztény Élet január 25-i számában is olvasható volt. Ebben a főpásztor a párizsi Charlie Hebdo satirikus hetilap elleni terrortámadásról, és a „sajtószabadság nevében” indult, milliókat megmozgató tüntetéshullámról fejtette ki véleményét.

– Határozottan képviselt kijelentésem – *Én nem vagyok Charlie!* – nyomán sokan kerestek telefonon, mások e-mailben fejezték ki véleményüket – számolt be az érsek. Az észrevételek többsége köszönetet és egyetértést fejezett ki. Többben, nem katolikusok is, sőt olyan emberek is, akik sosem szimpatizáltak Egyházunkkal, ezúttal elismerően reflektáltak levelemre. Természetesen sokan voltak, akik támadták gondolataimat. Volt aki azt írta, hogy én „egy szellemi magánzárka foglya” vagyok, de érdemi ellenérveket nem tudott megfogalmazni. Volt, aki nem értette meg, mi az, hogy „túladagolt szabadság”, pedig eléggé szájbarágósan magyaráztam meg ennek veszélyeit, amikor azt a túladagolt gyógyszerhez hasonlítottam. Én már 18 éve naponta hétszer veszek be gyógyszert, ezek nélkül meghaltam volna. De ha nem kellő mennyiségben és alkalommal venném be, hanem túladagolva, az halált okozna. Egy másik hozzászóló azt állította, hogy „nincs kis szabadság vagy nagy szabadság”: vagy szabadságban élünk, vagy elnyomásban. A dolog azonban nem ilyen egyszerű. Ha minden szabadságkorlátozás azonos lenne a diktatúrával, akkor tiszteletben kellene tartanunk a tolvajok, a gyilkosok vagy mondjuk a holokausztagadók „szabadságát” is. Egy levélíró szerint „Mohamed, Buddha, Jézus és a

többi mind hús-vér emberek voltak, semmi több”. Mindezzel azt akarta kifejezni, hogy nyugodtan lehet és szabad velük gúnyolódni. De vajon mit szólt volna hozzá, ha őt, vagy hozzátartozóit satírként, utcanőként vagy bármilyen fajtalankodás elkövetőiként ábrázolják egy újságban? A Charlie Hebdo szerkesztői rendszeresen meggyalázták a vallásokat, szexuális devianciával ábrázolták a Szentháromságot, meggyalázták Mohamedet, a Koránt és a zsidóságot is.

– *Megdöböntő volt olvasni egy tudósításban, hogy a Charlie Hebdo elődje 1969-ben jelent meg először Hara-Kiri Hebdo (Heti Harakiri) néven, s címlapján úgy aposztrofálta magát: „Gonosz és állatias újság”. A lapot azután 1970-ben Charles de Gaulle francia elnök halálának kigúnyolása miatt betiltották, de mai nevén újjáalakult – célkitűzései azonban megmaradtak.*

– Tény, hogy a francia törvények alapján az említett gúnyrajzok nem büntethetők, de ez – ki kell mondani – a törvényhozás szégyene! És ez az elfajzott szabadságkultusból fakad. Egy tiltakozó *Voltaire* mondását idézte levelében: „*ha véleményedet mélységesen meg is vetem, életemet adnám azért, hogy elmondhasd*”. Úgy tűnik, hogy ő a vélemény szabadságot összekeverte a gyalázkodással.

(Folytatás a 2. oldalon)

HITÜNK KÉRDÉSEI

A hit terjedésének akadályai

Az igehirdetésnek rengeteg akadályja van. Már szent Pál is felsorolta: „Módfelett sok verésben volt részem... Háromszor szenvedtem hajótörést. Veszélyben forogtam folyóvizeken, veszélyben rablók miatt; veszélyben népem körében, veszélyben a pogányok között; veszélyben a városokban, veszélyben a pusztaságban; veszélyben a tengeren, veszélyben az áltestvérek közt. Fáradtam és gyötrődtem, sokat virrasztottam, éheztem és szomjaztam, sőt koplaltam, fagyoskodtam és nem volt mit fölvennem. Nem tekintve az egyebeket, naponként a zaklatásokat, az összes egyház rám nehezedő gondját.” (2Kor 11,25–28)

Szent Pál nem említi a pénzt, mint az igehirdetés akadályát. Hisz a pénz csak akkor rossz, ha kevés van belőle. Különbösen sok jót is lehet vele tenni. 1955-ben Hamburgban hajóra szálltam, 28 napig tartott az utazás. Elöljáróim megfizették az útjegyet, és adtak két márkát, hogy a Szent Raffael házban egy éjszakát reggelivel együtt meg tudjak fizetni. Utána már a hajó gondoskodott rólam és a gondviselés. Mindennap misét mondtam. A hajóút 800 márkába került, és négyheti perselyezéssel ennek fele megtérült.

Paraguayban kezdetben a nyelv jelentett nagy akadály az igehirdetésben. Misézni tudtam, mert ez latin volt. Vidékre küldtek, ahol a szónoki igények kisebbek voltak. Ha mise volt a vidéken, az atyát ünnepélyes keretek között szokták köszönteni. Az első helyen a köszöntő beszéd így hangzott: Mennyire vártuk, hogy annyi hónap után nálunk is legyen szentmise. Úgy reméltük, hogy Károly atya tisztel meg minket gyűjtő beszédével. És most csak ezt a fiatal atyát küldték, aki még semmit sem tud. De fogadjuk el, mint Isten küldöttjét, megérdemeltük bűneink miatt. Nagy taps következett, és kezdődött a szentmise. Szentbeszéd nem volt, helyette a hittankönyvből olvastam fel egy fejezetet. A hónapok folyamán hittankönyvemből mindig többször felnéztem, és a végén már nem is volt szükségem a könyvre. Szónok még nem voltam, de mondanivalómat ki tudtam fejezni.

A hithirdetés akadályja volt Paraguayban a motorizálás is. Aszfaltozott utak nem voltak. Első éveimben lóháton kellett mindenhova menni. Egy órai lelkipásztori munkához hozzátartozott az 5-6 órás utazás. A többi plébános helyzete sem volt kedvezőbb.

Később Európából kaptam motorbiciklit, azután terepjárót. Ugyanígy fejlődött a többi plébánia is. Tíz évvel később, mikor kiértékeltek, úgy láttuk,

hogy a motorizálás akadály az igehirdetésben. Régebben, mikor lovon poroszkáltunk, útközben sok embert megszólítottunk, elbeszélgettünk, vagy legalábbis köszöntöttük. Mikor autóval közlekedtünk, akkor is találkoztunk az emberekkel, kezünkkel intettünk nekik és lábunkkal több gázt adtunk. Így elvesztettük a közvetlen kapcsolatot.

Az igehirdetés akadályja volt a bürokrácia is. Ritkán volt évem, hogy ne lett volna legalább 700 keresztelesem. Az egyik plébánián, ahol elődöm betegsége miatt nem tudta a vidéket bejárni, 2500 keresztelesem is volt az évben. Ezzel nem volt baj, de míg az ember ötven gyerek adatait felveszi, idegölő munka. Itt Magyarországon azt mondanák, hogy miért nem kértem meg valakit, aki segít. De ha senki sincs, aki írni tud, és ha valaki megtanult írni, nem biztos hogy én megtanulom az írását elolvasni. Egyszer mentesültem e kötelesség alól, mert a Paranán három hónapi utazás után csónakom felborult, és a kb. ezer kereszteleési adat leúszott egészen az argentin fővárosig.

A politika is akadály lehet a hit terjesztésében. A hatvanas években Paraguayban nem voltak utak, nagyrészt a folyókön történt a személy- és áruszállítás. Elődöm 28 évig évente háromszor beutazta ezt a területet csónakjával. Én már modernebb voltam, műanyag csónakom 320 centiméter hosszú volt és a motor 18 lóerős. Csak két-három évig tevékenykedtem a területen. Egy utazás 2-3 hónapig tartott. A benzint a fakitermelő cégek adták. Nem lett volna semmi baj, ha Kuba nem akarta volna saját forradalmát exportálni. De ezekben az években az őserdők megteltek forradalmárokkal. Paraguayi emigránsokat képezték ki és látták el fegyverrel a szomszéd államokban. Paraguay úgy védekezett, hogy lezárta a határt a szomszéd országokkal. Két éven át nem lehetett kiutazni. Hadiállapotban voltunk. Mindennek el-

valják. Az 1940-es évek elején hazánkban is sajnos sokan énekelték a zsidókról szóló gúnydalokat, a kommunista rezsim alatt pedig a hős szovjet hadsereget, a felszabadulást éltető mozgalmi énekeket, mert megtevesztették őket. Jézus keresztje körül is önfeledten kiáltotta a többség a „feszítsd meg”-et, mert nem tudták, mit cselekszenek.

– *A párizsi vérengzéssel kapcsolatban előtérbe került a bevándorlás kérdése. Egyes európai államok úgy vélik, az üldözötteket be kell fogadni, de a gazdasági bevándorlókat nem. Az Egyház hirdeti: keresztényként nem szabad megkülönböztetést tenni a felebaráti szeretet jegyében.*

– Magam azt szeretném, ha olyan embereket fogadnánk be elsősorban, akiket üldöznek, legfőképpen a Közel-Keleten földönfutóvá lett és életveszélybe került keresztényeket. De halottam, hogy az Európai Unió szigorúan tiltja a megkülönböztetést, és Magyarországól is azt várja el, hogy mozlímokat fogadjon be. Szeretném hangoztatni, hogy a keresztény ember minden embert felebarátjának tekint és a bajban lévőkön segítenünk kell, függetlenül azok fajtájától, bőrszínétől vagy vallásától. Mivel azonban a legnagyobb veszélyben most az üldözött keresztények vannak, azt tartanám ideálisnak, ha elsősorban őket fogadnánk be.

Toldi Éva

lenére, elláttam magamat hivatalos papírokkal, és nem adtam fel a vidék lelkipásztori ellátását. A Parana folyó szélessége ott 1-3 kilométer között változott. Igyekeztem mindig paraguayi vizeken maradni. Egyszer viszont eltörött a motor, amit csak argentin oldalon lehetett megjavítani. Megkértem egy argentin hajót, hogy vonasson be a legközelebbi kikötőbe. Ott meg az argentin katonaság vett „pártfogásba”. Letartóztatásom azzal fejeződött be, hogy megegyeztek a paraguayi katonasággal, hogy délben jöjjenek ki a folyó közepére és ott kiszolgáltatnak engem Paraguaynak. Meg is történt. A paraguayi oldalon megünnepeltük a katonákkal szabadulásomat, és következő nap folytattam utamat. Mikor barát és ellenfél ismerete már csónakomat, mindig kevesebb lett az utánam küldött golyók száma.

Isten országa terjesztésében azonban a „jó emberek” jelentik a legnagyobb akadályt. Ők gondoskodnak arról, hogy mi történjen, ők írják a legtöbb könyvet, ajkukat csak jó szó hagyja el. Jámbor gyakorlatokkal ők szabályozzák a hagyományok megőrzését. Ők adják tovább a következő nemzedéknek a hitet. Élik vallásukat és annak szokásait.

Ezen igyekezetben régebben jobb helyzetük volt. Besegíthettek az inkvizíciónak, toborozhattak a keresztes háborúkra, asszisztálhattak a boszorkányégetésnél is. A mai kor kissé megnyirbálta szárnyukat, de ennek ellenére manapság is bő terület áll rendelkezésükre. Azt viszont nem tagadhatjuk, hogy ők adták a legtöbb vértanút az Egyháznak. Mégis nekik van a legtöbb haragosuk. Ugyan mindekenkel békében akarnak élni. Mivel szilárd nézeteik vannak, nem mindenki fogadja el véleményüket. Ők pedig hűek maradnak saját magukhoz.

Hányszor láttam, Paraguayban (idehaza is), hogy valaki meg akarta változtatni életét. De a jó keresztények kiutálják őt a templomból.

Úgy vélem, hogy a hit hirdetésének eredményessége nagy részben attól függ, hogy ellenfeleink észrevegyék, hogy nem minden keresztény tartozik a „jó emberek” közé, és mégis hiteles. Vannak, akik csak vámosok, mégis szívből tudják mondani: „Isten, igalmazz nekem, bűnösnek!” (Lk 18,13) Aszerint fognak körülöttünk krisztusi lelkek születni, amennyiben élő tanúságot teszünk a hiteles kereszténységről.

Gaál Jenő SVD

ERŐSÍTÉTEK MEG...

(Folytatás az 1. oldalról)

A helyi közösségeknek arra kell törekedni, hogy túllépjenek a saját határaikon és kapcsolatba kerüljenek az őket körülvevő társadalommal, benne főként a szegényekkel. Ez a küldetés Jézus türelmes tanúságtétele, mely az Atyához emeli az egész világot és benne minden embert.

Erősítsétek meg a szíveteket – Az egyes hívő ember

A pápa nagyböjti üzenetében az embert a maga egyedüli voltában is szemléli, mely éppúgy ki van téve a közömbösség kísértésének. A menyei és a földi Egyház imádságában való közös részvétel lehetőségeként említi a pápa a „24 óra az Úrért” kezdeményezést, melyben minden katolikus közösség – plébániai és egyházmegyei szinten – vehet részt március 13-án és 14-én. Ezt a közös imádságot segítik a karitás konkrét tettei – a közeli és a távoli felé egyaránt – az Egyház szeretetszolgálatán keresztül. Végül a pápa azt ajánlja, hogy úgy tekintsünk a másik ember szenvedésére, mint egy felhívásra, mely a megtérésre szólít fel bennünket. Ferenc pápa azt kéri tőlünk, hogy az előttünk álló nagyböjtöt úgy éljük át, mint a szív átfarmolásának a folyamatát. Üzenetét a pápa a Jézus szíve litánia szép könyörgésével zárta: Alakítsd, Urunk a mi szívünket, a te szent szíved szerint!

(Vatikáni Rádió)

IMASZÁNDÉKOK

Márciusra

Egyetemes: Hogy akik tudományos kutatásban vesznek részt, a teljes emberi személy javát szolgálják.

Az emberiség történelmében még soha sem élt és kutatott egyszerre annyi tudós a világon, mint éppen napjainkban. Sokféle a világon léteznek tudományos kutatóintézetek, és mérhetetlen pénzüsszegeket fordítanak ezek fenntartására és fejlesztésére. A tudományos kutatáshoz ugyanis gyakran igen költséges eszközök szükségesek. Persze, a tudományos kutatásoknak meg is van a látványos eredménye. Meg kell azonban állapítani, hogy ezek az eredmények nem mindig szolgálják a teljes emberi személy javát. Kirívó eset az egyre hatásosabb új fegyverek előállítását célzó kutatás. Már odáig jutottunk, hogy kutató tudósoknak és technikusoknak sikerült olyan bombákat előállítani, melyek képesek lennének az egész emberiség kiirtására.

Másrészt aztán vannak olyan tudományos kutatások is, melyeknek eredménye segíti az embereket. Gondoljunk csak az orvostudomány fejlődésére, melynek hatására a világ legtöbb országában jelentősen meghosszabbodott az emberek átlagos élettartama. Bizonyára nem én vagyok az egyetlen, aki már régen nem élne, ha az újkorban nem fejlődött volna nagyot az orvostudomány. Gyerekkoromban ugyanis súlyos diftériába, torokgyíkba estem, és biztosan meghaltam volna tízéves koromban, ha az ellenőltásokat belém nem adták volna az orvosok.

Persze nemcsak az orvostudomány kutatásai segítik az embereket, hanem sok más kutatás és technikai fejlődés is. Annaira hozzászoktunk már a kultúrált környezethez, amelyben élünk, hogy nem is csodálkozunk már azon, hogy házak és fűtőberendezések védenek bennünket az időjárás viszontagságai ellen, hogy gyors és biztonságos közlekedési eszközökkel juthatunk el útjaink céljához, hogy elektronikus készülékekkel érintkezhetünk pillanatok alatt mesze távol levő szeretteinkkel, és még folytathatnánk a felsorolást, szinte a végtelenségig.

Azon azonban érdemes elgondolkodni, hogy a különböző kutatási területeket összehasonlítva, melyek azok, amelyek inkább és jobban szolgálják az egész emberi személy javát. Különösen a pályaválasztás előtt álló fiataloknak kell azon gondolkodni, hogy ha van rá tehetségük, milyen kutatásterületbe vessek bele energiáikat. Egyszer élünk itt a földön, és ezért fontos, hogy ezt az egy életünket olyan tevékenységre használjuk fel, mellyel jót tehetünk embertársainknak. Például a rafinált szórakozásokat nyújtó eszközök tökéletesítése helyett inkább az egyszerű emberek mindennapi életét könnyebbé és szebbé tevő kutatásokra és technikák fejlesztésére fordítsuk erőnket.

Egy híres ókori hittudósnak, Origenésznek a szavait érdemes megfontolni. Az ő idejében a művészien megfogalmazott plátói írásokhoz szokott görög értelmiségiek hajlamosak voltak kritizálni a Biblia könyveinek egyszerű, prózai stílusát. Origenész így felelt e kritikákra: „Hasonlítsunk össze két szakácskertest. Az egyik a kényes ízlésű gazdagok inyét csiklandozó, drága és komplikált ételeket tudott főzni, a másik viszont a szegény munkásembereknek ízlő és munkájukhoz erőt adó egyszerű, de jóízű ételket tudott készíteni. E két szakács közül, melyiket tartanánk jobb embernek és igazi emberbarátnak? Ugye azt, aki a szegények mindennapi életét erősíti és teszi kellemessé!”

(Folytatás a 4. oldalon)

SENTEÁVATÁS SRÍ LANKÁN, SENTEISE HÉTILLIÓ HÍVŐEL MANILÁBAN

Ferenc pápa második ázsiai apostoli útja

Rendkívüli érdeklődés kísérte Ferenc pápa Srí Lanka-i és Fülöp-szigeteki apostoli látogatását. A pápa január 12-én hétfőn indult el Srí Lankára, a „fényességes szigetre”, ahonnan január 15-én csütörtökön utazott tovább a Fülöp-szigetekre, az ázsiai térség egyetlen katolikus többségű országába.

Ferenc pápa kétnapos Srí Lanka-i látogatásának mérlegéről a kíséretében utazó Federico Lombardi szentszéki sajtószóvivő nyilatkozott a Vatikáni Rádióknak.

A szentszéki sajtószóvivő elmondta: a Szentatya nagyon elégedett Srí Lanka-i utazásával, amit Isten kegyelmének él meg. Hálás a Gondviselésnek, amiért erőt ad neki olyasmihhez is, amelyet az ő korában már nem képesek az emberek véghezvinni: azért, hogy ilyen pozitív formában találkozhat annyi emberrel, annyi néppel, mely megnyitja szívét a remény előtt.

Amint az gyakran előfordul, most is voltak protokollon kívüli események. Többek közt a pápa találkozója a volt elnökkel és testvérével, az előző kormány egyik miniszterével. Mivel még ő hívta meg a pápát Srí Lankára, üdvözölni kívánta a Szentatyát. Egy rövid udvariassági látogatásról volt tehát szó, amely azonban a béke és a tisztelet légkörében zajlott, mutatva az ország demokratikus érettségét, pozitív jelzésként a lakosság felé.

A pápa a repülőtéren találkozott egy buddhista előljárával, aki meghívta őt, a Szentatya pedig élt a lehetőséggel, és szerda este elment a buddhista központba. Nagyon bensőségesen fogadták a pápát az imahelyen. Megmutatták neki a sztúpát, amelyben ereklyéket őriznek Buddha szobra előtt, és amelyet egyébként csupán egyszer egy évben nyitnak meg. Ez is a rendkívüli tisztelet és barátság jele volt a pápa iránt. Közben fiatal szerzetesek imákat kántáltak a legnagyobb természetességgel. Ez a fajta találkozó jól mutatja azt a családi hozzáállást, amellyel Ferenc pápa ápolja a személyes kapcsolatokat, akár más vallású emberekkel is – magyarázta Lombardi.

Mivel csúszás miatt az eredeti program szerinti találkozó elmaradt a helyi püspökökkel, Ferenc pápa megragadta az alkalmat, hogy szerdán este fölkeresse őket. Ezzel akarta kifejezni barátságát, rokon-

szenvét irántuk. Rövid, de szívélyes hangú beszélgetés alakult ki tehát Péter utóda és a Srí Lanka-i főpásztorok között.

Lelkipásztori szempontból a sentté-avatási sentmise volt a Srí Lanka-i látogatás csúcspontja. Nagyon jól elő volt készítve a sentmise, imavirrasztással és sentgyónással készültek a hívek a szertartásra, melynek keretében az első Srí Lanka-i senttel, a misszionárius Vaz Szent Józseffel gazdagodott a világegyház.

A kétnapos Srí Lanka-i látogatás legfontosabb beszédét a madhui Mária-kegyhelyen mondta el a pápa. A kiengesztelődésről szölt, megemlítve a bocsánatkérést és a megbocsátást. Ez a keresztény üzenet szíve, amely a gyökereinél gyógyítja a rosszat, a konfliktusokat, a bűnt, a megosztottságot – magyarázta Federico Lombardi.

Összességében rendkívül eredményes volt ez a Srí Lanka-i látogatás, felülmúlta az előzetes várakozásokat. Mindehhez hozzájárul az is, hogy a választások békésen zajlottak, a változások pedig új lehetőségeket nyitnak a kiengesztelődés előtt, amiről a pápa beszélt. Az Egyház is nagyon él, képes arra, hogy a pápai út örökségét és üzenetét továbbvigye, az egész Srí Lanka-i társadalom javára – mondta a Vatikáni Rádióknak Federico Lombardi.

A Szentatya január 15-én érkezett az ország fővárosába, Manilába. A kormány állami ünnepet hirdetett a pápai látogatás idejére. Miután udvariassági látogatást tett a Fülöp-szigeteki elnöknel, Benigno Aquinónál, Ferenc pápa a manilai elnöki palotában találkozott a politikai vezetőkkel és a diplomáciai testület tagjaival. Beszédében arra szólította a politikai vezetőket, hogy járjanak elől a tisztességben és a felelősségvállalásban.

Pénteken negyed 12-kor kezdődött a pápai sentmise a manilai Szeplőtelen Fogantatás-székesegyházban, melyen részt vettek a püspökök, papok, szerzetesek, szerzetesnők és az Istennek sentelt élet egyéb intézményeinek képviselői, összesen mintegy kétezer fő.

Krisztus követségében akkor járunk – magyarázta a pápa – ha az embereket a vele való személyes találkozássra invitáljuk. Ez legyen az ötszáz éves evangelizációsotokra való megemlékezések középpontja! – fogalmazott a Szentatya.

Ferenc pápa Fülöp-szigeteki látogatása második napján, január 16-án pénteken délután találkozott a családdokkal a Fülöp-szigeteki főváros sportcsarnokában.

Látogatás a madhui Mária-kegyhelyen

A pápa abból az evangéliumi részből (Mt 2,13–15, 19–23) indult ki tanításában, amelyben Szent József éppen lepihent, alszik és álmában az angyal feltárja neki Isten akaratát. A jelenet-hez három gondolatot kapcsolt: pihenjünk az Úrban, Jézussal és Máriával ébredjünk fel, és váljunk prófétai hanggá. Ahhoz, hogy meghalljuk Isten hívását, az Úrban kell pihennünk. Az ima is ez. Az evangéliumi jelenet másik aspektusa, hogy Jézussal és Máriával ébredjünk fel. A családban fel kell kelnünk és cselekednünk kell. A hit nem von ki bennünket a világból. Isten ma is szól hozzánk, hogy ismerjük fel a családjainkat fenyegető veszélyeket, és védel-

mezzük azt minden ártalomtól – figyelmeztetett a pápa.

Fülöp-szigeteki apostoli látogatásának másodnapján a Yolanda tájfuntól 2003-ban leginkább sújtott várost, Taclobant kereste fel Ferenc pápa, ahol félmillió hívő jelenlétében mutatott be sentmisét.

Tanuljatok meg sírni, szeretni, adni és kapni, és hagyjátok, hogy Isten megleljen benneteket! – hangsúlyozta Ferenc pápa január 18-án, délelőtt a manilai Szent Tamás Pápai Egyetem sportpályáján, amely otthont adott a Szentatya és a Fülöp-szigeteki fiatalok találkozásának.

A program elején tanúságtételek hangzottak el egy kislány és két fiú részéről. Az alig 14 éves lány, Jun azokról a tapasztalatairól mesélt, amelyeket utcagyerekként élt meg. A kislány nehezen tudta befejezni kérdéseit, mert könnyekre fakadt. A pápa felállt, odament hozzá és megölelte.

A fiatalokhoz intézett rögtönzött beszéde végén a Szentatya elnézést kért, hogy nem olvasta fel azt, amit előre elkészített számukra, de – mint mondta – „a ti valóságotok előrébb való az én gondolataimnál.”

Rekordszámú katolikus hívő előtt, nem szűnő esőben mutatott be sentmisét a Fülöp-szigetek fővárosának központi parkjában a Szentatya január 18-án, vasárnap, ázsiai látogatásának utolsó napján.

Federico Lombardi szentszéki szóvivő a sentmise után, utalva Benigno Aquino elnök kabinetirodájának közleményére, kijelentette: „Biztos, hogy ilyen nagy létszámban soha nem vettek részt pápai eseményen. Hivatalos becslések szerint hétmillió hívő vett részt a vasárnap délutáni manilai sentmisén”.

Ferenc pápa második ázsiai apostoli útja végén, január 19-én délelőtt indult vissza Rómába.

Vatikáni Rádió

ISTEN ÉLŐ VÍZZEL AJÁNDÉKOZ MEG MINKET

Imahét a keresztények egységéért

Ha mi, keresztények Krisztus személyében összetalálkozunk, akkor lehetünk igazán hatékony jellé az egész világ előtt – mondta Erdő Péter bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke az ökumenikus imahét országos megnyitó istentiszteletén, január 18-án, a budapesti Szent István-bazilikában.

Erdő Péter az istentiszteleten felolvasott számaiiai asszony történetéről (Jn 4, 1–12) szölv elmondta: A történetben fokozatosan bontakozik ki, hogy Jézus nemcsak próféta, hiszen ez hangzik el először: „prófeta vagy, látom”, hanem ő a Messiás, nem csak egyetlen nép szabadtója, hanem az egész világ Üdvözítője, mindenki, aki bizalommal fordul hozzá.

A keresztények egységéért imádkozva jussunk el Krisztus titkának felismeréséhez. Igazítsuk életünket egyénileg és közösséglel is az ő akarata szerint. Kérjük és fogadjuk be azt az üdvösséget, amelyet ő hoz a világnak – hangsúlyozta Erdő Péter bíboros.

Steinbach József református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) elnöke ígehirdetésében hangsúlyozta: a Krisztus-hívők közös küldetése tanúskodni az Evangéliumról, az Örömhírről.

A 42. szoltárról elmélkedve elmondta: a szoltárost jellemző vágyódás ránk is igaz, vágyódunk Jézus után, aki megváltott minket. De a sentírási rész tükört tart elénk, hiszen ma is sokféleképpen szomjazunk. „Isten élő vízzel aján-

dékoz meg minket, amire vár Európa és az egész világ” – hangsúlyozta Steinbach József.

Az Apostoli Hitvallást bevezető mondataiban Pataky Albert pünkösdi egyházelnök arra kérte a jelenlévőket, hogy csendes imádságban emlékezzenek az üldözést szenvedő keresztényekre.

A liturgiai szolgálatban részt vett Gáncs Péter, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, a MEÖT al-elnöke. Szintén jelen voltak a MEÖT tagegyházainak vezetői.

A rendezvényen megjelent Czibere Károly, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkára, Mikola István, a Külgazdasági és Külügyminisztérium biztonságpolitikai és nemzetközi együttműködésért felelős államtitkára, és Hegyi László, az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára.

Az idei ökumenikus imahét bibliai mottója János evangéliumából származik: „Jézus így szölt hozzá: »Adj in- nom!«” (Jn 4,7).

Kuzmányi István/Magyar Kurír

VAN ÉRTELME AZ ANYANYELVI OKTATÁSNAK!

A magyar kultúra napja a Felvidéken

A dunaszerdahelyi Vermes-villa zsúfolásig megtelt nagytermében január 22-én a vendégek között köszöntötték Soltész Miklóst, az Emberi Erőforrások Minisztériumának (Emmi) egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkárát és Hájos Zoltánt, Dunaszerdahely polgármesterét is.

A felvidéki magyarság kultúrája is a magyar kultúra része volt és marad – hangsúlyozta Karaffa Attila, a Pázmáneum társulás elnöke, aki fontosnak nevezte a kultúra megtartó erejét, valamint az anyanyelven történő oktatást. Karaffa Attila úgy véli, „amikor a hatóságok a nyelvi, nemzetiségi jogainkat folyamatosan csorbítják, és társadalmunkban felüti fejét a közöny meg a beletörődés, akkor szükséges hangoztatni: igenis van értelme a magyar kultúra ápolásának, igenis van értelme nemzeti identitásunk megőrzésének, igenis van értelme az anyanyelvi oktatásnak”.

A magyar kultúra napja a magyar nemzet testrészeinek közös ünnepe, olyan ünnep, amely nem zárja ki más kultúrák nagyságát sem – jelentette ki Soltész Miklós. Ünnepi beszédében a csallóközi város egyik híres szülöttét, Bihari János cigányprimást példaként említve kiemelte, hogy Dunaszerdahely jó példája a magyar kultúra sokszínűségének. A város híres szülöttéit sorolva hangoztatta: a kisebb-nagyobb felvidéki települések egész sora és a nemzet onnan származó nagyjai a példái annak, hogy a nemzet legna-

gyobb képviselőit nem egyszer kisebb települések adták és adhatják a jövőben is. „Ez bizonyítéka annak, hogy a felvidéki magyarságnak nemcsak múltja és jelene van, de jövője is lesz” – tette hozzá. Megjegyezte: ugyanakkor az is a világ aktuális történéseinek egyik üzenete, hogy az együtt élő, sokszor azonos hittel élő nemzeteknek inkább azokat a dolgokat kell meglátniuk, amelyek egybekötik őket, nem pedig a vélt vagy valós sérelmekre összpontosítani.

A műsor hagyományosan Kölcsy Ferenc Himnusz című költeményének az előadásával kezdődött – amelyet idén a dunaszerdahelyi Vámbéry Ármin Alapiskola egyik diákja szavalta el. Majd a helyi Benedek Elek Óvodába járó gyermekek népi játékokat mutattak be. Tóth László József Attila-díjas költő-író „És szölt Hermi...”, avagy Sorok egy képzelt példabeszédből” című művét adta elő. A helyi 10. számú Szent György Cserkészcsapat irodalmi összeállítással mutatkozott be. Végül a résztvevők az Arizóna zenekar énekesnőjével, Majával közösen elénekelték a Himnusz.

(Pázmáneum Társulás)

Gyerekeknek

NEM FOGYÓKÚRA!

Van kedvenc ételed? Szeretted a finom falatokat? Amikor én annyi idős voltam, mint talán most te, nagyon vékony kisfiú voltam, alig-alig voltam hajlandó bármit is enni. Pedig édesanyám igazán finom ételeket készített, de az étvágyam csak nem akart megjönni. Így aztán az évek ebben az időszakában, nagybőjt idején, számomra egyáltalán nem okozott gondot „lemondani” az ételről. Ráadásul mivel nagyon vékony kisfiú voltam, néhány osztálytársam rendszeresen csúfolt emiatt...

Aztán ahogy teltek-múltak az évek, szép lassan azon kaptam magam, hogy egyre nagyobb adag finomság kerül a tányéromba. Én is és szüleim is nagyon örültem a változásnak, és az iskolás társaim szemében is „megnőttem”.

Csakhogy felnőtt fejjel átestem a ló túloldalára: keveset mozogtam és sokat ettem, s emiatt rendesen elhízam. Ekkor már valóban lemondást jelentett a nagybőjt...

De még mielőtt azt gondolnád, hogy étkezési tanácsadássá alakult át az Életünk gyerekrovata, elárulom, miért osztottam meg ezt a történetet. Manapság

sokat hallani innen-onnan arról, hogy milyen fontos a diéta, a lébőjt, a fogyókúra. Valóban, bizonyára jó hatással van mindez az egészségünkre, ám egy fontos dologról nem szabad elfeledkezni: ilyenkor nagybőjt idején mi, keresztények, nem fogyókúrát tartunk (még ha veszítünk is a testsúlyunkból valamennyit). A nagybőjt lényege az önmegtartóztatás. Szorosabb értelemben az evés és ivás iránti ösztönünk megfékezése, tágabb értelemben pedig mindenféle erkölcsi meggondolásból fakadó önmegtartóztatás. Tehát nagybőjtben nemcsak azzal tehetsz jót, ha kevesebb csokit majszolsz, hanem azzal is, ha lemondasz olyan szokásaidról, amik feleslegesek: hanyagolod a számítógépes játékokat, nem nézel tévét. Ha pedig nehezedre esik segíteni az otthoni munkákban, most kerekedj felül a lustaságon, és segíts a szüleidnek!

Én magam is így teszek. Kevesebbet eszem, de nem – elsősorban – azért, hogy lefogyjak. Hanem azért, hogy a testi igények helyett a lelketem erősítsem.

Kovács Péter

Fiataloknak

JÉZUS A SZEKTÁK TANÍTÁSÁBAN (7.)

A mormonok vallják, hogy az Ó- és Újszövetségben Isten szól hozzánk, de fontosabb nekik az „Amerikában kapott kinyilatkoztatás”. Ezért nagyobb a súlya a Mormon könyvnek, valamint az ifj. Joseph Smithnek és az őt követő „prófétáknak” adott kinyilatkoztatásoknak. Ezzel magyarázható, hogy a mormonoknál keresztény fogalmaink új és eltérő értelmezést kapnak.

Ezekből a „kinyilatkoztatásokból” kijegecsedett egy „legfelsőbb kozmikus elv”: a folytonos fejlődés törvénye. Ez irányítana mindent, még Isten is ennek lenne alávetve. Isten valamikor szintén halandó volt, aki a „kozmosz törvény tanulmányozása” által jutott el az istenségig. „Isten nem öröktől fogva Isten – hirdette ifj. Joseph Smith már 1844. április 7-én tartott beszédében – hanem egy felemeltetett ember (...), külsőleg is embernek néz ki”, és egy bolygón lakik. Innét kiindulva jutott el L. Snow, a mormonok ötödik elnöke, prófétája (1814–1901) a kifejezéshez: „As man is, God once was; as God is, man once may become”. (Amilyen ma az ember, olyan volt egykor Isten; amilyen ma az Isten, olyanná válhat egykor az ember.)

A mormonok beszélnek ugyan az Atyáról, a Fiúról és a Szentlélekről, de nem a háromságos egy Istent értik rajta. Szerintük Jézus Krisztus „egy mennyei

atyától nemzett Atya”, akitől minden emberi lélek születik – földi léte előtt. Másutt pedig arra a kérdésre, hogy az Isten Fia maga az Örökkévaló Atya? azt feleli Amulek, a Mormon könyvben idézett egyik próféta: „Igen, ő az egy igazi Örökkévaló Atya, aki atyja a mennynek és a földnek. Ő a kezdett és a vég, ő tehát az első és az utolsó. És eljön a világra, hogy népét megváltsa, és magára vállalja mindazok bűnét, akik hisznek az ő nevében. És akkor mindenkit Krisztus ítélőszéke elé állítanak – aki maga a Fiú, az Atyaisten és a Szentlélek.”

A mormonok szerint Ádám bűne szükségszerű volt, mert ha „Ádám nem vétkezett volna, akkor nem bukkott volna el, nem lettek volna gyermekeik: ártatlannak maradtak volna, és semmi jót sem tettek volna, mivel a bűnt nem ismerték volna. Ádám a bűnnel olyan tett, mint az Isten, és megismerte a jót és a rosszat: az Úr Isten attól való félelmében, hogy az ember majd kinyújtja kezét az élet fájának gyümölcse felé, vesz és eszik abból, és örökké él, kerubokat és egy lángpalást helyezett oda, nehogy vegyen a gyümölcsből. Ezzel kapcsolatban joggal kérdezhetjük: maga Isten is vétkezhetett tehát? Erre a kérdésre nem látunk feleletet a mormon írásokban.

(Folytatjuk)

János atya Londonból

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

A tudósok kutatásainál, persze, sokkal több forog kockán, mint ételek készítése. Ezért kell különösen nekik olyan kutatásokra fordítani életüket, melyek igazán a teljes emberi személy, sőt a teljes emberiség javát szolgálják.

Imádkozunk, hogy ne a korlátlan pénzszerezés, hanem az emberek szolgálatának vágya vezesse a tudósokat fontos munkájukban.

Evangelizációs: Hogy a nők egyedülálló hozzájárulása az Egyház életéhez egyre elismertebb legyen.

Az emberiség történelmében a két nem, vagyis a férfi és a nő társadalmi helyzete és megbecsülése a korok során sokat változott. Az etnológusok azt mondják, hogy a történelem előtti korban sokféle matriarchátus uralkodott, vagyis a nőké, az anyáké volt a társada-

lomban a vezető szerep. Az idők teltével azonban ez megváltozott, és szinte mindenütt a világon a férfiak vették át az uralmat. A családban a férfi volt a „családfő”, a politikában a férfiak domináltak, a tudományokban és a művészetekben is a férfiaké volt a vezető szerep.

Az újkorban azonban újra változás mutatkozott, és jelenleg ott tartunk, hogy elméltileg a legtöbb társadalomban el van ismerve a férfiak és nők egyenjogúsága. Ezt haladásnak tekinthetjük, de problémákat is okoz. Az egyenjogúságot ugyanis a gender-elmélet hívei egyformaságként értelmezik, pedig a férfit és a nőt Isten nem egyformának teremtette. Ezért ha a nő férfiként akar viselkedni, az ugyanúgy torz helyzetet teremt, mintha a férfi nőként akarna viselkedni. Mindegyik nemnek megvan a maga sajátos értéke, és az egyik kiegészíti a másikat, a másik pedig az egyiket. Ezeknek az értékes tulajdonságoknak gyakorlása hozza létre a harmóniát, a családban is, a társadalomban is, sőt még az Egyházban is. Kissé hasonlít ez a harmó-

CSALÁDMOZGALMAK TALÁLKOZÓJA RÓMÁBAN

Rómában tartották január 22–24. között a nagycsaládosok nemzetközi mozgalmainak találkozóját a Család Pápai Tanácsa szervezésében.

A család hivatása és küldetése az Egyházban és a kortárs világban címmel rendezett tanácskozáson harminc ország nyolcvan családmozgalmának képviselői elemezték a színódusi előkészítő bizottsággal a Lineamentát (a színódust bevezető dokumentum) a következő nagyobb témákkal: 1. Odafigyelés: A család összefüggése és kihívásai, 2. Krisztusra tekintés – a család Evangéliuma, 3. Szembesülés a helyzettel.

Magyarországról Márki László vett részt a konferencián mint az Európai Nagycsaládosok Szövetsége elnöke.

A konferencia első napján Lorenzo Baldisseri bíboros, színódusi főtitkár a színódusi előkészületi munkákról elmondta: „Az *Instrumentum laboris*, a munkadokumentum május közepére elkészül, júniusban nyilvánosan is közzétesszük. Kérésünkre a kiküldött kérdéssorozat válaszainak beadási határidejét kitölték április 15-re. Az egyes munkacsoportok a múlt októberi színódus három legjelentősebb témájával foglalkoznak. Mi most a színódusközi időszakot éljük, melyet az egész folyamat legfontosabb szakaszának tartunk. Ebben a második fá-

zisban a püspöki konferenciák szintjén dolgozunk. Az egyes munkacsoportok már tanulmányozzák a különféle témákat. Egy, a Szentatya által létrehozott bizottság pedig a házasság érvénytelenítésének ügyében tevékenykedik.”

A bíboros kiemelte, hogy figyelembe kell venni azon hívek helyzetét, akik jól-lehet rendezetlen házasságban élnek, mégis a lehető legteljesebben szeretnének részt venni az Egyház életében. Nem kell tehát kivonni magunkat a feladat alól, hogy keressük és jelezzük a színódusi atyák által elemzett érzékeny témák lehetséges megoldásait. Ehhez pedig bátor lelkipásztori döntések kellenek.

A nagycsaládos mozgalmakkal Paglia érsek tartja a kapcsolatot. A lelkipásztori megújulásra ösztönzés igénye a mai időkben főként ezektől a családmozgalmaktól érkezik – magyarázta. A Ferenc pápa által kijelölt stílus egy rendkívüli színódusi dimenziót tár fel. Olyan kegyelem ez, mint amikor a tanítványok az Úr nevében gyűltek egybe. Olyan színódus előkészítésén fáradozunk, mely a mozgalmaink jövőjét érinti.

(Vatikáni Rádió)

SZÁZEZER LÉGGÖMB DON BOSCONAK

A Don Bosco Szaléziak és a Don Bosco Nővérek iskoláiban, Spanyolországban, Don Bosco születése bicentenáriumának kezdetekor tarka léggömböket engedtek fel az égre, elindítva ezzel a bicentenáriumi ünnepi események sorozatát az országban.

Az eseményt január 14-én délelőtt terveztek, néhány nappal a karácsonyt követő iskolakezddés után, Don Bosco hónapjában. Több mint százezer léggömb színezte meg az eget Spanyolország felett, voltak olyanok is, melyek üdvözlő üzenetet is tartalmaztak.

Minden szalézi iskolában felolvasták a kiáltványt, amelyben az állt: „Azt akarjuk, hogy magasra repüljön az üzenetünk, és azt akarjuk, hogy sok ezer más fiatal is csatlakozzon hozzánk, hogy együtt megünnepeljük Don Bosco 200. születésnapját.”

Ennek eredményeként január 14-én az ég tele lett színes léggömbökkel: a kezdeményezésben részt vettek a szalézi iskolák Vigóban, Pamplonában, Madridban, Las Palmasban, Valenciában, Oviedóban, Méridában és sok más helyen, ahol a szaléziak és a Segítő Szűz Mária Leányai jelen vannak. „A léggömbökkel fejezzük ki azt, hogy a mi kívánságunk a béke, a testvériség, az igazságosság és a remény az egész világon. Don Bosco arra tanított minket, hogy az álmok azért vannak, hogy megvalósítsuk őket.”

„Magasra repüljön az üzenetünk!”

A léggömbök az égen azt a három helyet képviselték, ahol Don Bosco működött: a játszótér, az iskolát és a templomot. Ezek ma is nélkülözhetetlen helyei annak, hogy a szaléziak elérjék céljukat: „jó keresztényeket és becsületes állampolgárokat” neveljenek. Most, 200 évvel később, több ezer fiatal, pedagógus, a Szalézi Család tagjai, az Egyház és az egész társadalom ünneplik Bosco Szent Jánost. Mindenki meg van hívva, hogy csatlakozzon az ünnepeléshez!

(Szaléziak.hu)

házban a nők számára, hogy kifejhessék, nemcsak emberi jogaikat, hanem sajátos, egyedülálló női képességeiket is.

Ez nagyon sokat segíthet az Egyháznak. Az Egyház pedig készen kell, hogy álljon ennek hozzájárulásnak az elfogadására. A nők ugyanis nem egyszer több jót tudnak tenni, mint a férfiak. Hadd említsünk egy példát. Nekünk, magyaroknak nagyszerű férfiszentjeink vannak. Mikor azonban a liturgia megújítása során felújították a mindenszentek litániáját, és hozzáadták az imában eddig nem említett szentek neveit, a magyar szentek közül csak egyvalakinek a nevét illesztették be újonnan a litániába. Az az egy név pedig egy anyai szívvel szerető nőnek a neve volt: Árpád-házi Szent Erzsébet. Ennek jóvoltából került bele a latin litánia szövegébe, mint egyetlen országnév, édes hazánk neve: Hungaria. A litánia latin szövege ugyanis így szól: „Sancta Elisabeth Hungariae, ora pro nobis”, „Magyarországi Szent Erzsébet, imádkozz értünk.”

Nemeshegyi Péter SJ

Floridai levél

SEGÍTŐK

Beszámolómban nem szerepelnek sem a Máltai Szeretetszolgálat, sem a Vöröskereszt, vagy más szervezetek munkatársai. Jennifer Holland majd' kétszáz oldalas, Rendkívüli hősök című könyvével más világba kerülünk, mégpedig az állatok közé. Amint a borítólapon olvasom: Jennifer, többek között a New York Times és a National Geographic munkatársa, harminchét, bátorságról és szívről tanuskodó, inspiráló történetet részletez, melyek közül két különleges esetet ragadtam ki, mint a kisbabát „örző” elefántét és a gazdája gyomorrákját „megállapító” birkáét.

Emma Turner Londonban született és nőtt föl. Nagyobb különbséget nehéz elképzelni, mint mikor férjével egy dél-angliai birkafarmra költözött. Lassan azért hozzászokott az új életformához, sőt végül megkedvelte a szabad életet. Örült, hogy a kertjüket minden fűnyíró gépnél nagyobb rendben tartják a milliméter pontossággal „dolgozó” birkák. Megbarátkozott velük. Csak azt találta különösnek, hogy a nagy tömegből mindig kivált egy kos, és követte őt, amerre csak ment. Egy napon azonban nagyon megijedt, ugyanis az egyébként békés állat, minden külön ok nélkül, nekirohant, és a fejével beleboksolt a gyomrába. Mégpedig olyan erővel, hogy ott másnapra egy csúnya, nagy, sötét és fájdalmas folt keletkezett. És mivel sem a folt, sem a fájdalom nem akart elmúlni, Emma elment az orvosához. Hogy rövid legyen: az orvosi vizsgálatok az ütés helyén egy alattomban fejlődő rákos daganatot mutattak ki...

Indiában, a vadon közelében lakott egy mama a pöttöm csemetéjével. A mama egy napon kiment dolgozni a kis kertjébe, de, hogy a gyerek szem előtt legyen, egy teknőszerű alkalmatossággal a ház elé tette. Elképzelhetjük a riadalmat, mikor felnézve egy hatalmas elefántot látott közvetlenül a bébi mellett. Az állat nyugodtan állt, mintha csak őrizné a kicsit! A mama, összeszedve a bátorságát, óvatosan közeledett. De most rémült meg aztán igazán, mikor látta, hogy a pici közelében egy laposra taposott mérges kígyó teste nyúlik el a földön...

A patkányok nem tartoznak a kedvenceink közé. De, hogy éppen a katonaságnál remekül teljesítik nehéz „szolgálatukat”, arra Jennifer hívja fel a figyelmet. Az idomított állatok ugyanis – rendkívül érzékeny szaglóérzéküknek köszönhetően – felkutatják és jelzik a földbe rejtett aknák helyét.

Jennifer könyvében azonban nemcsak a bennünket, rajtunk segítő állatok szerepelnek, de példákkal igazolja, hogy vészhelyzetekben hogyan mentik meg egymást. A gazda és kutyája békésen sétált az öböl mellett, amelyben jókedvűen hancúroztak a delfinek. Az addig nyugodt állat megirigyelhette őket, mert hirtelen beleugrott a vízbe, hogy a következő pillanatban már kétségbeesve kapálódzék és igyekezzék kikerülni az – örvényből! De minél jobban csapkodott, annál jobban belekeveredett. A reménytelen harcban már erősen fogytán volt az ereje, mikor a delfinek köré sereglettek, s körülötte egy eleven, nagy „mentőövet” képezve, a fejükkel bökdősvé, kitessekelték a partra.

*

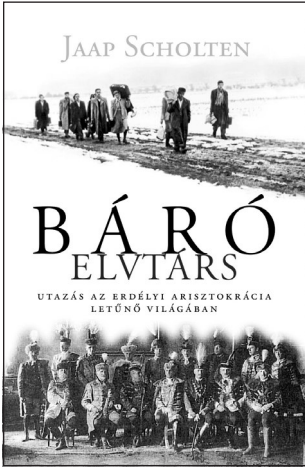
A rövid szemelvények után, összegzésként, hadd idézzem Albert Einstein gondolatát: „Mélyedj bele alaposan a természetbe, és mindent jobban meg fogsz érteni...”

Bitskey Ella, Sarasota

BÁRÓ ELVTÁRS

Jaap Scholten holland író több mint egy évtizede Budapesten él főnemesi családban született, magyar származású feleségével. Így szinte belülről ismeri annak az osztályelenségé kikiáltott rétegnek a kommunista rendszer idején elszenvedett kálváriáját, amelyről „Bárá elvtárs” című legújabb könyve szól. Mint ahogy a csepp vízben is benne lehet a tenger, Jaap Scholten is mintát választott, amelyen keresztül bemutatja a Vasfüggönytől keletre fekvő térség arisztokratáinak üldöztetését. Könyve eredetileg angolul jelent meg és komoly sikert aratott, alighanem azért, mert a nyugati olvasók számára még ma is kicsit rejtélyes világ Erdély. Scholten ugyanis már első útja során beleszeretett az erdélyi tájba, ahová később feleségével többször is visszatért. Az író azonban nemcsak a környezet szépsége igézte meg, hanem felkelt érdeklődése a még ott élő egykori főnemesek sorsa iránt is. Könyve – mai kifejezéssel – oral history, amely három részre tagolható: az arisztokrácia 1949 előtti életére, majd a kommunista diktatúra idején megélt szenvedésekre, végül pedig a Ceaușescu bukását követő időszak reményteljes éveire. A leírt történetek sokaságát a megannyi személyes élményből fakadó megjegyzései teszik igazán érde-

kessé, sőt izgalmassá. Ismételtén felteszi a kérdést, hogy miként lehetne megmenteni a múlt értékeit, mert a történelmi családok társadalomból történt kiűzetésével beláthatatlan veszteség érte Erdélyt, de az egész magyarságot is. Az általuk képviselt értékeket – istenhit, család- és hazaszeretet, ragaszkodás a nemzeti hagyományokhoz – igye-

keztek csaknem fél évszázadon át elpusztítani azok, akik egyfajta új világot felrajzolva végképp el akarták törölni a múltat. Mint a holland szerző könyvéből kitűnik, a könyörtelen üldözések, megálázások inkább tovább nemesítették azt a réteget, amelyet tűzzel-vassal irtani próbáltak. Amikor a román belügyi szervek felajánlották Észak-Erdély egykori kormánybiztosának, Bethlen Bélának, hogy megkímélik a további meghurcolástól, ha végleg távozik, inkább vállalta az újabb megaláz-

tatásokat, de nem hagyta el szülőföldjét. Jaap Scholten alighanem azért választotta az erdélyi magyar arisztokráciát könyve alanyául, mert az ott élő történelmi családokra már Magyarországon feldarabolása után is megpróbáltatások vártak, és ezeket emelt fővel, a szó legmélyebb értelmében nemes példamutatással élték meg. Szívet melengető a könyv utolsó része, amelyben az olvasót beavatja az arisztokrácia fiatal nemzedékének jövőt alakító terveibe és reményeibe. A „Bárá elvtárs” című kötet jelentősége abban rejlik, hogy holland és nem magyar szerző munkája. Jaap Scholten egy interjúban elmondta, hogy egy újságcikk adta az utolsó lökést könyve megírásához. Ez arról szólt, hogy egy francia szerzetes miként kutatta fel Ukrajnában az egykori zsidó falvak kultúrájának maradványait. A holland író számára döntő fontosságú volt, hogy a francia pap is kívülről igyekezett menteni a múltat. Alighanem ez a tény is szerepet játszott abban, hogy Jaap Scholten könyvét – megjelenése után – a Hollandiában igen tekintélyes Geschiedenis Díjjal tüntették ki.

(Jaap Scholten: Bárá elvtárs – Corvina Kiadó, Budapest 2014.)

Vincze András

ÜZENETEK A MÁRAMAROSI VÉGEKRŐL

A kommunizmus kezdeti időszakában a „sötét Máramarost” az elmáradottság, a nyomor szinonimájaként emlegették. Hogy mitől lehet híres egy város, egy tájegység, ahhoz fel kell lapoznunk a história dokumentumait, máris módosulhat a róla alkotott kép. Az érdeklődő így szerezhet tudomást arról, hogy Máramaros megye – sóbányáinak, hatalmas erdősegeinek köszönhetően – a monarchia legerősebb gazdaságával bíró régiói közé tartozott. Máramaros-sziget 1352-től a koronavárosok sorába került; hatalmas kiterjedésű erdői messze földön híres vadászterületekként lettek ismereteseek. Iskolaalapításai a messzi századokba nyúlnak vissza. A katolikus oktatás kezdeteiről 1346-ból vannak adatok, a reformátusoké a XVI. század közepe után jött létre – belőlük sarjadt ki a felekezeti középoktatás: gimnázium és tanítóképző. A megyeszékhely

szellemi rangját emelte az 1836-ban létrehozott jogakadémia.

Máramaros ugyanakkor a magyar nyelvterület – s ezzel egy időben a történelmi magyar egyházak – keleti határa. A trianoni döntés következtében bekövetkezett országcsontítás a történelmi Máramaros megyét is kettészakította. Az azóta eltelt kilencven év súlyos következményekkel járt a magyarságra, különösképpen az anyanyelvi oktatásra nézve. Az exodus, a vegyes házasságok és a román nyelvű oktatás következményeként megtalálható asszimiláció az önfelszámolás veszélyének sötét fellegét terítette a régió fölé.

E súlyos folyamat néhány esztendejét, évtizedét idéző, a Simonchicz Incze Kulturális Egyület által kiadott Üzenetek a máramarosi végekről című kötet. Az „üzeneteket” megfogalmazó Kádár József piarista szerzetes levelei „egy-

dülálló betekintést nyújtanak az 1845 utáni évek máramarosi életébe”.

A dokumentum értékű kötet három szinten – Levelek és beszámolók (1945–1965), Önéletrajzi írások (1984–1992), valamint a Koltai András által írott s a Függelékben közölt Kádár József rövid életrajza (1911–1993) – vetíti elénk a korabeli eseményeket.

A kötet lapjairól a piarista rend és a Szatmári Egyházmegye kiváló szervező, építő, a küzdelmet mindig bátran és önfeláldozóan felvállaló, soha meg nem alkuvó, helytálló szerzetese és lelkipásztora tekint vissza rá az időből, nyújt erőt a mai – más dimenziókban folyó, de ugyanolyan áldozatkészséget kívánó – küzdelmekhez. Megérdemli, hogy számon tartasuk, emlékezzünk rá!

(Koltai András – Orosz Krisztofer Levente: Üzenetek a máramarosi végekről, Budapest–Máramaros-sziget 2014)

Máriás József

ESZMÉNY ÉS PÉLDAKÉP

A szerény, sovány köteteknek az a szokásuk, hogy elbújnak a vastag könyvek között, s csupán olyankor merészkednek elő, midőn valami más után kutatunk.

Így jártam gróf Klebelsberg Kunóné, Botka Sarolta emlékirataival is.

A visszaemlékezést a legendás miniszter özvegye, a második világháború után, immár idős korában, okányi kitelepítettségében, javaitól megfosztva, szinte ön maga vigasztalására vetette papírra.

Az író lelkének derűs nyugalma, a választékos stílus megrendítő s elgondolkodtató olvasmánnyá teszi ezt a kis könyvet.

Lehet, hogy a feleség megszépíti a 33 esztendő együttlét idején történeteket, de „a tények makacs dolgok”. Még az 1967-es Magyar Életrajzi Lexikon sem mer eltekinteni a bámulatra méltó adatok fősorolásától, ha végül oda is biggyeszi a kötelező ideológiai magyarázatot, miszerint „mindez (K.) nacionalista kultúrpolitikájának sovinszta célját, a szomszédos népekkel szemben elérendő kultúrfölény megeremtését szolgálta.”

Hát igen. A Trianonban megnyomortott Magyarországnak ez volt az egyetlen feltámadási lehetősége!

„Nincs fegyverünk, kevés a kenyérünk – mondta –, de annál jobban akarunk kell a műveltséget, mert az kellő időben meg tudja szerezni nekünk a fegyvert is, meg a kényeret is.”

Cselekedeteinek vezérelve volt a meggyőződés, hogy „a kultusztárca az adott viszonyok között honvédelmi tárca.”

Dénes Tiborral azonban meg kell kérdeznünk azt is, „az ember milyen volt?”

Csak néhány kiragadott részlet tudunk idézni:

„Folyton olvasott, gyűjtött. Térképpel, ceruzával a kezében felkutatott minden érdeklődését felkeltő adatot, számot. Aláhúzta a fontos dolgokat. Minden témakörnek megvolt a maga színű ceruzája...”

„Ha azt lehet mondani valakire, hogy élő hite van, akkor ez őrá áll. De élő volt a hazaszeretete is. Mindent szeretett, ami magyar.”

„Bántotta, hogy idegen hangzású nevét szemére vetették. Hirtelen replikájával nagy derűtséget keltett egyszer a parlamentben, mikor egy Budavári nevű képviselőtársa az ő magyarságát vonta kétségbe. Kunó megkérdezte: kinek van több köze a magyarsághoz, annak-e, akinek őse Budavár visszavételénél tanúsított hősiességéért kapta a koronát, vagy annak, aki a Budavári nevet egy koronáért vette?”

„Nem tartozott semmiféle politikai csoportosuláshoz. Gömbösek éreztették is vele, hogy az 1919/20-ban Szegeden alakuló társaságnak sem volt a tagja.”

S végül, amire manapság különösen jól kell hívni a figyelmet:

„Kényes volt a becsületére. Egyetlen porszemet sem tűrt meg rajta. Építkezéseink számadásait pontosan vezette. Ha valaki meggyanúsítaná, nyugodtan belelekinthet az iratokba.”

Sorolhatnám a végtelenségig! Olyan ember volt, akit a magyarságnak holtában is nagyon meg kellene becsülnie!

*

Szerencséje volt, hogy olyan asszony állt mellette, aki mindenben támogatta, segítette, s abban is, hogy „időben” (1932-ben) halt meg. Nem kellett látnia életműve megsemmisülését, átélnie szeretett magyar népe háborús katasztrófáját és az azt követő, anyagi, erkölcsi romlást.

† Saáry Éva

MÁRTON ÁRON ÉS JAKAB ANTAL ÖSSZETARTOZNAK

Mindkét erdélyi püspök élete tanúságtétel

Márton Áron és Jakab Antal erdélyi püspökök emlékezete – Gedenken an die Bischöfe Áron Márton und Antal Jakab aus Siebenbürgen címmel a Balassi Intézet és az Új Ember Kiadó gondozásában a közelmúltban látott napvilágot az a kiadvány, amely a korábban Bécsben azonos címmel tartott konferencia előadásait gyűjti egybe, jelentős tanulmányokkal kiegészítve és fényképekkel gazdagon illusztrálva. A kötet megjelenése azért is kiemelkedő jelentőségű, mert első olyan kiadvány, amely egyidejűleg állítja a figyelem középpontjába a két erdélyi főpásztort, tekintve pedig, hogy az ő működésük kitölti a teljes romániai kommunista diktatúra időszakát, az áttekintés a kivívott szabadság huszonötödik évének is méltó köszöntése.

Arról, hogy miért tartotta fontosnak a két erdélyi püspököt egyszerre az ausztriai magyarok, majd pedig a német anyanyelvűek figyelmének is homlokterébe állítani, Szabó Csaba történésszel, a Balassi Intézet – Collegium Hungaricum Bécs tudományos igazgatóhelyettesével, a Bécsi Magyar Történeti Intézet igazgatójával beszélgettünk.

– *Mi ösztönözte arra, hogy a Bécsben, illetve Ausztriában élő magyarok számára Márton Áron és Jakab Antal erdélyi főpásztorokról konferenciát szervezzen?*

– Az ausztriai magyarok többsége erős nemzeti és vallási identitással rendelkezik. Egyesületeikben és közösségeikben ápolják az anyanemzethez és az Egyházukhoz tartozás érzését. Ők maguk is gyakran szerveznek kulturális, hitéleti programokat, és aktívan részt vesznek a nagykövetség és a Collegium Hungaricum rendezvényein is. A bécsi katolikus magyarok között sok a fiatal is, intenzív a cserkészmozgalom. Elsősorban tehát az Ausztriában élő magyarokra gondoltam, mint célközönség, amikor a konferenciát megszerveztem. Úgy gondoltam, nagy általánosságban talán ismerik ők is a két erdélyi püspök életét és tevékenységét, de néhány éve számos új forrás nyílt meg a román levéltárakban. Megkerestem erdélyi barátaimat és a magyarországi kollégákat az ötlettel, hogy mutassák be a legújabb kutatási eredményeket, helyezték el a két püspök életét az egyetemes katolikus martirológiába.

– *Az imént vázolt példafelmutatás szándéka indította arra is, hogy ezeket az előadásokat sokkal szélesebb közönséggel, mi több a német ajkú olvasókkal is megismertesse?*

– Ez a munkából fakadó elkötelezettség. A Bécsi Magyar Történeti Intézet vezetőjeként hamar szembesültem azzal, hogy Ausztriában, de nyugodtan mondhatom, hogy német nyelvterületen komoly érdeklődés mutatkozik a magyar tudományos eredmények iránt – ugyanakkor alig férnek hozzá ezekhez. Nagyon kevesen, nagyon keveset publikálunk – társadalomtudomány területen legalábbis – mi, magyarok idegen nyelven, noha rendkívül fontos volna, hogy magyar kutatások, magyar eredmények idegen nyelveken (jelesül németül) is elérhetővé váljanak. Éppen ezért a Bécsi Magyar Történeti Intézet kiadványai kizárólag német nyelvűek. Természetesen néha, tudományos ismeretterjesztő szándékkal, mint az erdélyi püspökökről szóló kiadvány esetében, a széles magyar – az anyaországi és az erdélyi – közösség is megszólítható, ebben az esetben a kétnyelvű kiadvány az indokolt megjelenési forma.

– *A könyv több, mint egy konferencia utódkiadványa, hiszen kibővített tartalommal, gazdag fényképanyaggal jelent meg. Milyen elveket tartott szem előtt a szerkesztéskor?*

Szabó Csaba történész

– Nem véletlen, hogy a nyelv mellett a tudományos ismeretterjesztést is szóba hoztam. Ezt a műfajt nagyon fontosnak tartom! Szakemberek adjanak elő korszerű tudományos ismereteket, közérthetően. Ezzel sokkal több embert el lehet érni, mint egy tudományos szakkönyvvel, ugyanakkor mindkettő nélkülözhetetlen közlési forma.

A Márton Áronról és Jakab Antalról szóló kiadvány esetében azért választottam a tudományos ismeretterjesztést, mert sok embernek, magyaroknak és németeknek akarom közvetíteni a két erdélyi püspök példáját. Meg akarom ismertetni a legújabb kutatási eredményeket. Engem is meglepett néhány újdonság, amit a kollégák a konferencián előadtak. Például első alkalommal ismerhetjük meg részletesen Márton Áron katonai pályafutását az első világháború éveiben; de jószerevével az első összefoglaló elemzés olvasható Moszkva görög katolikusokat illető álláspontjáról; nagyon fontosak a Márton Áron perével és a püspökök megfigyelésével kapcsolatos írárok is; egy aktuális helyzetképet kapunk a kötetben Márton Áron boldoggá avatásának helyzetéről és így tovább.

A tudományos ismeretterjesztés mellett nagyon fontosnak tartottam a vizualitást is. Kértem a szerzők segítségét is, de sokakat megkerestem, hogy lehetőleg minél több képet tudjunk közreadni a kiadványban. Ez a szándék is sikeresen teljesült: magánszemélyeken túl különösen a csíkszentdomokosi Márton Áron Múzeum és a Jakab Antal Keresztény Kör adott sok felvételt.

– *Miért éppen Márton Áron és Jakab Antal püspököket társította egymás mellé?*

– Kettejük élete és különösen működésük kitölti a teljes romániai kommunista diktatúra időszakát. Márton Áron (1896–1980) papként 1924-től, majd püspökként 1938-tól egészen haláláig, 1980-ig, Jakab Antal (1909–1993) pedig papként 1934-től, püspökként 1980 és 1990 között szolgálta a magyar katolikusokat Erdélyben, de lényegében egész Romániában. Így amikor róluk beszélünk, írunk, voltaképpen a romániai kommunizmusról is beszélünk. Márton Áron és Jakab Antal küzdelmei, áldozatai, kísértései – egész életük tanúságtétel. Összetartoznak, mert ketten együtt jórészt megjelenítik az egész romániai magyar kisebbséget az elmúlt században.

V. G.
(Fotó: Gulyás László)

„SZERETEM NÉPEMET – SZERETETTEL SZOLGÁLOM”

Beszélgetés Szungyi Lászlóval, a délvidéki Temerin plébánosával

Szungyi László 1950. március 26-án született Verbászon, vallását gyakorló katolikus családban. A templomban tapasztaltak már kicsiny gyermekként annyira megragadták, hogy otthon is misézést játszott, amelyből a prédikáció sem maradt ki. Ötéves korától kezdett el ministrálni, a papi hivatás iránti vonzalom pedig egyre erősödött benne.

A helyi általános iskola elvégzése után már tudta, hogy „az élete értelmét a papi szolgálatban látja” és a szabadkai Paulinum Püspökségi Klasszikus Gimnáziumba kérte felvételét, ott érettségizett 1968-ban. Egyetemi tanulmányait előbb a zágrábi Teológián folytatta, majd sorkatonai szolgálata után, 1971-ben útja az Örök Városba vezette: a Collegium Germanicum et Hungaricum növendékeként a Gregorianán folytatta filozófiai és teológiai tanulmányait, melyek során a spirituális teológiára szakosodott és szaklicenciátust szerzett. Diakónussá 1976-ban szentelték Rómában, majd pappá saját kérésére ugyanazon év július 4-én szülővárosában, Verbászon szentelte Zvekanović Mátyás szabadkai megyéspüspök.

– *Rómából hazatérve, 1978-tól segédlelkésként Szabadkán a Szent György- és a Szent Rókus-plébániákon teljesíttet szolgálatot négy évig. Közben püspököm kinevezett a Paulinum német nyelvtanárává. A tanítást akkor is folytattam, amikor 1981-ben önálló plébániát kaptam Királyhalmán – egészen a temerini szolgálatom megkezdéséig.*

Immár több mint harminc éve annak, hogy Szungyi László átvette a temerini plébánia irányítását: 1984 óta fejt ki ott széles körű lelkipásztori tevékenységét. Hozzá pár huzamosan hosszú éven keresztül a Szabadkai Egyházmegye Teológiai Katekétikai Intézetében lelkeségi teológiát és valláspszichológiát tanított, triennális és színóduzi vizsgáztató volt, a Liturgikus Bizottság, a Katekétikai Bizottság, a Szerbia és Montenegró Püspöki Konferencia Papság Bizottság és a Papi Szenátus tagjaként, továbbá 2000-től az újvidéki egyházkerület espereseként is tevékenykedett; 2013 óta pedig a Bácsi Főesperesi Kerület főesperese.

Szungyi László atya az elmúlt három évtized során igen megbecsült vezetője lett a temerini egyházközségnek. Folyton azt keresi, miként teheti szebbé, jobba hívei életét.

– *Ideérkezésemkor felújítottuk a sekrestyét, a hittantermet és a téli kápolnát. A telepi közösségi házat, ahol akkoriban a szentmiséket tartottuk, szintén rendbe hoztuk. Később beláttam, hogy 240 ember részére az imaház túl kicsi, ezért vagy bővíteni kell, vagy templomot építeni a helyére. Nem akármibe kezdtünk bele, de végül sikerült...*

Igen, sikerült: Szungyi atya elszántsága és a temerinek példás összefogása eredményeképpen 2000. július 20-án, Szent Illés próféta napján, a temerinek fogadalmi ünnepén Pénzes János szabadkai megyéspüspök felszentelte a Lourdes-i Boldogasszonyról elnevezett új vikáriatemplomot. Talán az odáig elvezető út örömteli tapasztalatai is ihlették Szungyi atya *Barátság és boldogság* című első saját kötetét, amely ugyanabban az évben látott napvilágot.

Az új templom felszentelését követően a Szent Rozália tiszteletére aján-

lott régi plébániatemplom kétszázadik évfordulójára kezdett el készülni az egyházközség. „*Itt is teljes felújítás várt ránk – meséli László atya –, a villanyhálózatot, a tetőt, a csatornát, a villámhárítót hoztuk rendbe. Korszerűsítettük a kálváriát, a plébánián és a Telepen mintegy félszáz fenyőfát ültetünk...*”

Ami pedig a hívek lelkesedését illeti, arról beszéljen a következő példa: „*Amikor pár évvel ezelőtt több mint háromszáz bérmlakozó volt nálunk, a püspök úr azt mondta, hogy ennyit nem bérmlalt Szabadkán kívül sehol, pedig Szabadkán kilenc plébánia van, és még más vidékekről érkezők is bérmlakoznak ott. Temerinben pedig egy plébániáról került ki ennyi...*”

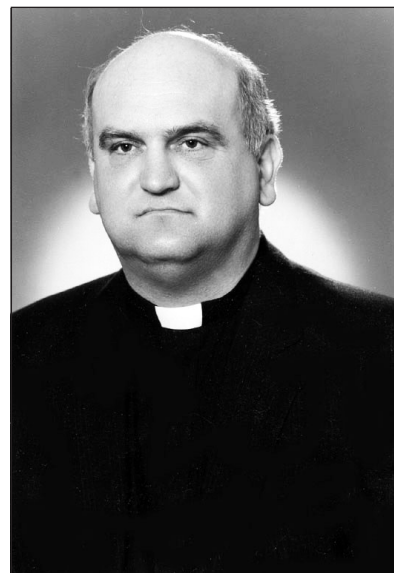
A kiszolgáltatott szentségek és az elvégzett szertartások mennyisége szerint mérve Szungyi atya négy-öt papnak megfelelő szolgálatot lát el, de ez nem látszik rajta: fáradhatatlan és mindig mosolyog, azon kívül öröklétele van újabb és újabb ötletekkel, amelyeket rendre

meg is valósít. Biblia-órákat, házassági előkészítő tanfolyamokat tart, ifjúsági csoportokat szervez. Elsők között indította újra 1992-ben a cserkészetet, Délvidéken elsőként hozta létre 1994-ben a Szent Mónika imádkozó édesanyák közösségét és a férfiak Szent József körét, továbbá az ő nevéhez fűződik a Gaudeamus Gyermekeinkar és a Juventus Ifjúsági Kórus megalapítása. Szintén ő indította el a környéken egyedülálló, évente három alka-

lommal megjelenő, *Temerini Harangszó* című plébániai lapot, amely ebben az évben a huszonhatodik évfolyamába lépett. László atya médiában kifejtett tevékenysége ugyancsak jelentős: 1992 óta a *Temerini Rádió* római katolikus félóráját szerkeszti (2004-től 2012-ig az *Újvidéki Rádió* római katolikus vallási műsorát is szerkesztette) és az újvidéki *Hitélet* katolikus folyóirat állandó munkatársa. Az Egyházmegyei Médiataácsnak is tagja. Egyházközségében elért eredményeiről a Góbor Bélával és Ökrész Károllyal közösen szerkesztett, *Az idők emlékezetére – A temerini római katolikus plébánia története 1332–2006* című könyvben is sok szó esik. László atyát 2006-ban a Szent György Lovagrend is soraiba választotta.

– *A temerini ember katolikus és magyar. Ez az öntudat nagyon erős, és azt hiszem, hogy ennek a helyes mederben tartásában, őrzésében és vezetésében a plébánosnak nagy szerepe kell hogy legyen – vallja Szungyi László, aki éppen e szerepnek megfelelő kimagasló teljesítményéért vette át 2009-ben a rangos Aracs Díjat. Akkor megfogalmazott értékrendje változatlan: „Temerin, katolikuság, magyarság – egyben nyitottság a más keresztény egyházak, más vallások és más nemzetiségek felé, ugyanakkor elvárom a megbecsülést a sajátom iránt is. Szeretem népeimet, szeretettel szolgálok.”*

Varga Gabriella

Harminc éve Temerinben

HÍREK – ESEMÉNYEK

Angela Merkel a Vatikánban

A német kancellár február 21-én látogatást tesz (lapzártánk után) a Vatikánban Ferenc pápánál. Federico Lombardi szentszéki szóvivő egy január 6-án tartott sajtókonferencián erősítette meg a hírt, újságírói kérdésre válaszolva. A vatikáni találkozó során többek között érintik majd az ukrán válság és a menekülteket sújtó humanitárius katasztrófa égető kérdéseit. Ferenc pápa és a német kancellár első találkozása kevéssel a konklávénál után került sor 2013 májusában a Vatikánban. Az akkori eszmecsere egyik fő témája az európai gazdasági válság és annak súlyos következményei voltak.

Európai Polgári Díj

Kerényi atya kitüntetése (Fotó: MTL)

Európai Polgári Díjat kapott Kerényi Lajos piarista szerzetes. A díjazott január 23-án vehette át a kitüntetést Hölvényi György európai parlamenti képviselőtől a budai Szent Margit Gimnáziumban. Hölvényi György laudációjában hangsúlyozta: Kerényi Lajos a reményt közvetítette a kommunista diktatúra évtizedeiben. A nagymarosi és egerszalóki ifjúsági találkozókra sok ezer fiatalnak adott reményt, célt és közösséget egy olyan időben, amikor ez kockázatos és tilos volt. A 2008-ban alapított Európai Polgári Díjjal olyan kivételes teljesítményt nyújtó személyeket díjaz az Európai Parlament, akik hozzájárultak a közös megértés, a polgárok és a tagállamok közötti szorosabb integráció előmozdításához.

Torino díszpolgára

Az észak-olaszországi Torino városának egyöntetű határozata alapján díszpolgári címet adományoznak Ferenc pápának. A döntést egyhangúlag megszavazta a városi tanács, tekintettel Bergoglio pápa piemonti gyökereire. Mint ismeretes, a Bergoglio család a Piemont régióbeli Portacomaróból származik, és ezt a köteléket a Szentatya mindig büszkén vállalta. A díszpolgári cím adományozása megelőzi a pápa torinói látogatását, amelyre idén júniusban kerül sor a torinói lepel közzsemlére tétele, valamint Bosco Szent János születésének kétszázadik évfordulója alkalmából.

Magyar ünnep Isztambulban

Először mutattak be magyar nyelvű szentmisét Isztambulban január 18-án, Árpád-házi Szent Margit ünnepén. A szentmisét Anton Bulai plébános, minorita szerzetes mutatta be a Pádúai Szent Antal-temető kápolnájában. Anton atya moldvai csángó származású, a konstantinápolyi egyházmegye területén végző lelkipásztori szolgálatot. Árpád-házi Szent Margit közbenjárását kérték hazánkért, valamint imádkoztak a békéért és a keresztények egységéért. A szentmise emlékeztet a Szent László király lányáról, Piroskáról is, aki Eiréné néven bizánci császárné lett.

Diákköri Konferencia Kárpátalján

A beregszászi Görögkör – a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Görögkatolikus Lelkészsége – 2015. február 26-ra meghirdette a II. Kereszt-

tény Tudományos Diákköri Konferenciát. A konferenciára ukrainai és külföldi egyetemek és főiskolák magyar diákjainak jelentkezését várják. Céljuk a keresztény szellemiségű tudományosság elmélyítése, a különböző szakterületek keresztény vonatkozásának a megtalálása, a történelmi egyházak örökségének és értékrendjének a tudományos kutatásokban való megjelenítése, a keresztény értékrendet valló magyar diákok találkozási lehetőségének a megteremtése.

Hamburg új érseke

Ferenc pápa kinevezte Stefan Heße prelátust, a Kölni Főegyházmegye általános helynökét Hamburg új érsekévé. Stefan Heße 1966-ban született Kölnben. 1993-ban szentelték pappá. Az első években káplánként tevékenykedett, közben dogmatikából doktorált. 2003-tól a kölni érseki kúrián a lelkipásztori és a személyzeti osztály igazgatója volt, illetve lelkipásztori szolgálatot végzett különböző kölni plébániákon. 2011-ben a kölni káptalan kanonokává nevezték ki, egy évvel később általános helynök-ké. 2014 márciusától szeptemberig egyházmegyei adminisztrátor volt a kölni székeszékesedés idején.

A püspök a Caritasnál

A Nagyvárad Római Katolikus Egyházmegye területén fekvő Tasnádszántón, Tasnádon és Margittán tett látogatást január 28-án Böcskei László megyéspüspök. Felkereste az Egyházmegyei Caritas Catolica létesítményeit, beszélgetett a gondozottakkal, a dolgozókkal. Böcskei László fontosnak tartotta az idősekkel való személyes találkozást, ezért szobáikban felkereste őket, és egyenként mindegyiküket meghallgatta, bátorító szavakat mondott nekik, szentképpel ajándékozta meg őket.

Fontos a személyes találkozás (Fotó: Nagyvárad Egyházmegye)

Új zarándokközpont

A spanyolországi Santiago de Compostelában a zarándokokat fogadó, számukra a találkozás lehetőségét biztosító központot létesítenek. A beruházás a Szent Jakab-út fejlesztését szolgálja. Santiago de Compostela belvárosában egy évek óta üresen álló idősotthon épületében alakítanak ki zarándokokat fogadó központot. A Szent Jakab-út végpontján eddig nem volt olyan létesítmény, ahol a zarándokok az út fáradalmi után közösségben, fogadtatást élvezve örülni tudtak volna a megérkezésnek. Az új központban a különböző nemzetek termékeit kapnak rendezvények lebonyolítására.

Mayer Mihály elismerése

A 2014. évi Lenau-díj kitüntetettje Mayer Mihály, a Pécsi Egyházmegye nyugállományba vonult püspöke. Mayer Mihály a magyarországi németiségért végzett munkásságáért vehette át a kitüntetést január 23-án. A Lenau-díjat 1990-ben alapították azzal a céllal, hogy olyan személyek vagy közösségek munkáját ismerjék el, akik kiemelkedő tevékenységükkel jelentős módon járultak hozzá a magyarországi németiség anyanyelvének, anyagi és szellemi örökségének, tradícióinak megőrzéséhez. □

ELISMERÉS A HELYTÁLLÁSÉRT

Kozma Imre atya kitüntetése

Az 1989-es páneurópai piknik szervezői és a Magyarországra menekült kelet-német családok, polgárok segítői kaptak elismerést a XXI. Század Intézetétől és a Terror Háza Múzeumtól február 2-án Budapesten. A Petőfi-emléklap a helytállásért elnevezésű kitüntetést Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke is megkapta.

A Petőfi-emléklap a helytállásért elnevezésű elismerés odaítélésével hetvennél több ember, köztük politikusok és ismeretlen segítőik tevékenységét, bátorságát kívánták elismerni, olyanokét, akik – a méltatás szerint – a kommunista diktatúra ideológiai szorítása ellenére is emberséget mutattak.

Balog Zoltán azt hangoztatta: a szabadság mindig a belülről szabad embe- rekből indul el. Szerinte a szabadság ereje képes azokat is inspirálni, akik ma azért felelősek, hogy meg is maradjon a szabadság. Azt is mondta, a szabadság nem magától értetődő, annak mindig ára van, hiába gondolják azt ma sokan, hogy ingyen van. A miniszter az elismerés átvétele után felidézte saját 25 évvel korábbi, néhány napig tartó szerepét a csillebércei menekülttáborban, ahol pasztorációs szolgálatot végzett.

Schmidt Mária, a házigazda intézmény főigazgatója méltatásában arról beszélt, hogy a magyarok 1989 nyarán tanúbi-

zonyságot tettek bátorságukról, szolidaritásukról és a felebaráti szeretetükről, és ezzel példát mutattak az egész világnak. Arra hívta fel a figyelmet, hogy az akkori segítségnyújtás csak a mai szemmel számít természetesnek, ám akkor még Magyarország megszállt állam volt, állampárttal, titkosrendőrséggel, és a segítőik tevékenysége egyáltalán nem volt veszélytelen és kockázatmentes.

A főigazgató-történész köszönetet mondott a segítőknél, és arról is beszélt, ők nagyobb kockázatot vállaltak, mint a hajdani állampárt vezető politikusai. Azt mondta, az 1989-es piknik olyan mozgásoknak nyitott utat, amelyek eredményeként Közép- és Kelet-Európa államai visszaszerezték nemzeti függetlenségüket, és a két Németország egyesülésével végül Európa is egyesülni tudott. Úgy vélte, mindez nem történhetett volna meg Magyarországon és a menekült kelet-németeket segítőik nélkül.

(Magyar Máltai Szeretetszolgálat)

VILÁG IGAZA CÍMRE JELÖLTÉK WYSZYŃSKI BÍBOROST

A Jad Vasem Intézethez érkezett tanúvallomások eddig kevésbé ismert oldalról mutatják be a XX. századi lengyel katolikus egyház meghatározó alakját, az 1981-ben elhunyt Stefan Wyszyński bíborost.

Stefan Wyszyński bíboros fiatal papként számos zsidó megmentését segítette. A Jad Vasem Intézet rendelkezésére állnak szemtanúk beszámolóit, miszerint a primás bátor és határozott szerepet vállalt a II. világháború idején a zsidó lakosság megmentése érdekében.

Stefan Wyszyński 1941–1942-ben Michał Kozal püspök utasítására rejtőzött el a Lublini vajdaságban a náciak elől: Żułówban, a ferences nővérek fenntartásában működő, vakokat segítő központban tevékenykedett. A lelkipásztori szolgálatot nem adta fel: a vakok mellett a környező települések lakóival is foglalkozott, titokban gyerekeket tanított, együttműködött a lengyel Honi Hadsereggel, és káplánként szolgált tábori kórházban.

Jadviga Karvovska, akinek szülei is a vakokat segítő központban dolgoztak,

beszámolt arról, hogyan gondoskodott a későbbi érsek egy kétgyerekes zsidó családról. A család Karvovskáék padlásán rejtőzött. Wyszyński minden éjjel átment hozzájuk, hogy segítsen.

Esther Grinberg szemtanú beszámolója szintén eddig ismeretlen adatokkal szolgál Wyszyński bátor fellépéséről. Esther 1918-ban született, elvesztette szüleit és testvéreit. Saját túlélését sok ember segítségének köszönheti, köztük Stefan Wyszyńskinek, aki Żułówban mindent megtett, hogy bátorítsa a menekülteket, üldözötteket.

1953-ban Stefan Wyszyński Lengyelország primása lett. A Żułówban töltött időszakról soha nem feledkezett meg, ezek az élmények határozták meg a keresztény-zsidó párbeszédben betöltött aktív szerepét. □

A TŰZHELYTŐL AZ EGÉSZ VILÁGBA

Elkezdődik Chiara Lubich boldoggáavatásának folyamata

A Fokoláre mozgalom alapítója boldoggáavatási eljárásának első szakaszát Raffaello Martinelli, Frascati püspöke nyitja meg a Rómához közeli város székesegyházában március 27-én. A helyszínválasztás oka, hogy az egyházmegyében található a mozgalom nemzetközi központja – közli a Zenit hírügynökség.

A Fokoláre mozgalom jelenlegi elnöke, Maria Voce levelében nagy örömmel közölte a hírt a mozgalom tagjaival, azt kívánva nekik, éljék meg az egység lelkiességét, és legyenek élő tanúságtevői annak a közös szentségi életnek, amelyre Chiara Lubich egész életében törekedett, és amelyet személyesen meg is élt.

A boldoggáavatást 2013. december 7-én, a Fokoláre mozgalom alapításának hetvenedik évfordulója alkalmából Maria Voce hivatalosan kérte nyerte Frascati püspökénél. Raffaello Martinelli püspök az azóta eltelt időszakban megtette az eljárás megindításához szükséges kánonjogi lépéseket.

Az 1920-ban Trentóban született Chiara Lubich (eredeti nevén Silvia Lubich)

1943-ban alapította a Fokoláre mozgalmat, és 2008-ban bekövetkezett haláláig

első elnöke volt. Lubich a ferences harmadrendbe belépve vette fel a Chiara nevet. Társaival a világháborús bombázások alatt övőhelyeken rendszeresen olvasták a Bibliát, és segítségére siettek azoknak, akik elvesztették otthonukat a háborús pusztításban. Chiara és társai kibéreltek egy lakást, melyet „fokolárnak” (‘tűzhely’) neveztek. Innen indult útjára a ma már

az egész világot behálózó katolikus lelkiességi mozgalom, amelynek a szentség közös megélésén és a szociális érzékenységen kívül nagyon fontos alappillére a párbeszéd, kiemelten is az ökumenizmus és a más vallásokkal folytatott dialógus. □